

МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Федеральное государственное автономное образовательное учреждение
высшего образования

"Казанский (Приволжский) федеральный университет"
Высшая школа татаристики и тюркологии им.Габдуллы Тукая

УТВЕРЖДАЮ

Проректор
по образовательной деятельности КФУ
Проф. Таюрский Д.А.

"__" 20__ г.

Программа дисциплины

Современный татарский язык: Лексикология, фразеология Б1.В.ОД.10.4

Направление подготовки: 44.03.01 - Педагогическое образование

Профиль подготовки: Родной (татарский) язык и литература

Квалификация выпускника: бакалавр

Форма обучения: заочное

Язык обучения: русский

Автор(ы):

Галиуллина Г.Р.

Рецензент(ы):

Гайнуллина Г.Ф.

СОГЛАСОВАНО:

Заведующий(ая) кафедрой: Галиуллина Г. Р.

Протокол заседания кафедры № ____ от "____" 201__ г

Учебно-методическая комиссия Института филологии и межкультурной коммуникации им. Льва Толстого (Высшая школа татаристики и тюркологии им.Габдуллы Тукая):

Протокол заседания УМК № ____ от "____" 201__ г

Регистрационный №

Казань
2018

Содержание

1. Цели освоения дисциплины
2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы
3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля
4. Структура и содержание дисциплины/ модуля
5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения
6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов
7. Литература
8. Интернет-ресурсы
9. Материально-техническое обеспечение дисциплины/модуля согласно утвержденному учебному плану

Программу дисциплины разработал(а)(и) заведующий кафедрой, д.н. (профессор) Галиуллина Г.Р. кафедра татарского языкоznания Высшая школа татаристики и тюркологии им.Габдуллы Тукая , Gulshat.Galiullina@kpfu.ru

1. Цели освоения дисциплины

изучить лексической системы татарского языка, научить студентов-филологов теоретическому осмыслению языковых явлений и разбору основных единиц татарского языка в рамках структурно-семантической концепции.

2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы высшего профессионального образования

Данная учебная дисциплина включена в раздел " Б1.В.ОД.10 Дисциплины (модули)" основной образовательной программы 44.03.01 Педагогическое образование и относится к обязательным дисциплинам. Осваивается на 1 курсе, 1 семестр.

Данная учебная дисциплина включена в раздел 'Б1.В.ОД.10 Дисциплины (модули)' основной профессиональной образовательной программы 44.03.01 'Педагогическое образование (Родной (татарский) язык и литература)' и относится к обязательным дисциплинам. Осваивается на 1 курсе, в 1 семестре.

Для освоения данной дисциплины необходимы знания, полученные в результате обучения в средней общеобразовательной школе, в частности, студенты должны иметь общие представления о лексико-семантической системе языка, о генетических пластиках лексики, об основных типах словарях, о фразеологическом фонде языка; а также знания, параллельно полученные при освоении курсов 'Введение в языкоznание' и 'Введение в теорию коммуникации'.

Курс 'Лексикология современного татарского языка' является основой для дальнейшего освоения курсов 'Морфология современного татарского языка', 'Синтаксис современного татарского языка', 'Татарская диалектология', 'Словообразование современного татарского языка', 'Стилистика и культура речи', 'История татарского языка', что позволяет студенту получить базовые профессиональные знания по татарскому языку в целом.

3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля

В результате освоения дисциплины формируются следующие компетенции:

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ОПК-2 (профессиональные компетенции)	способностью осуществлять обучение, воспитание и развитие с учетом социальных, возрастных, психофизических и индивидуальных особенностей, в том числе особых образовательных потребностей обучающихся
ОПК-5 (профессиональные компетенции)	владением основами профессиональной этики и речевой культуры
Пк-11	готовностью использовать систематизированные теоретические и практические знания для постановки и решения исследовательских задач в области образования
ПК-2 (профессиональные компетенции)	способностью использовать современные методы и технологии обучения и диагностики

В результате освоения дисциплины студент:

1. должен знать:

основные проблемы теоретической лексикологии и лексико-семантических особенностей татарского языка;

2. должен уметь:

применять полученные знания в области лексикологии в научно-исследовательской и других видах деятельности;

3. должен владеть:

основными методами изучения лексических значений в лексикологии; практическими навыками лексико-семантического и генетического анализа.

4. должен демонстрировать способность и готовность:

научно-практические знания о лексико-семантической системе языка, о генетических пластах лексики, об основных типах словарях, о фразеологическом фонде языка, основные аспекты методики преподавания языка.

4. Структура и содержание дисциплины/ модуля

Общая трудоемкость дисциплины составляет зачетных(ые) единиц(ы) 108 часа(ов).

Форма промежуточного контроля дисциплины экзамен в 1 семестре.

Суммарно по дисциплине можно получить 100 баллов, из них текущая работа оценивается в 50 баллов, итоговая форма контроля - в 50 баллов. Минимальное количество для допуска к зачету 28 баллов.

86 баллов и более - "отлично" (отл.);

71-85 баллов - "хорошо" (хор.);

55-70 баллов - "удовлетворительно" (удов.);

54 балла и менее - "неудовлетворительно" (неуд.).

4.1 Структура и содержание аудиторной работы по дисциплине/ модулю

Тематический план дисциплины/модуля

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
1.	Тема 1. Введение. Семасиология	1		2	2	0	
2.	Тема 2. Генетическая характеристика татарской лексики	1		0	4	0	

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
3.	Тема 3. Системные связи слов, определяемые характером функционирования	1		0	2	0	
4.	Тема 4. Фразеология. Этимология и ономастика	1		0	4	0	
5.	Тема 5. Лексикография	1		2	0	0	
.	Тема . Итоговая форма контроля	1		0	0	0	Экзамен
	Итого			4	12	0	

4.2 Содержание дисциплины

Тема 1. Введение. Семасиология

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Лингвистиканың бер тармагы буларак лексикология, аның төп максаты һәм бурычлары. Лексикология фәненең төп тәшенчәләре һәм карала торган төп проблемалар. Лексикология фәненең башка фәннәр белән бәйләнеше. Татар лексикологиясенең барлыкка килүе һәм үсеше, фәнни юнәлешләре, ейрәнелү тарихы. Лексикология фәненең төп юнәлешләре: тасвиrlама лексикология, тарихи лексикология, чагыштырма лексикология. Тема 2. Семасиология Төп лексик берәмлек буларак сүз. Сүзнең төп үзенчәлекләре. Сүз һәм фонема, сүз һәм сүзтезмә. Сүз һәм тәшенчә. Сүздә парадигматик, синтагматик, эпидигматик мәнәсәбәтләр. Денотат, сигнификат, коннотат. Сүзнең лексик һәм грамматик мәгънәсе. Лексик мәгънә структурасы.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Лексик мәгънә типлары. Лексик-семантик кыр. Сүз мәгънәсенең үсеше. Номинатив мәгънә. Лексик мәгънә кинәю һәм тараю күренешләре. Моносемантик һәм полисемантик сүzlәр. Күп мәгънәле сүз типлары. Метафора, аның төрләре: номинатив метафора, поэтик метафора, индивидуаль метафора. Метонимия, аның нигезендә булган бәйләнешләр: әйбер һәм аның материалы, процесс һәм аның нәтижәсе, эш, аның урыны, форма һәм аның эчтәлеге, автор һәм ул ижат иткән әйбер, әсәр, пространстводагы уртаклық, әйбер һәм аның эшләнү урыны. Синекдоха, аның төрләре: мәгънә кинәю, мәгънә тараю. Функция буенча күчеш. Полисемантик сүзләрнең сөйләмдә функциональ-стилистик вазифалары.

Тема 2. Генетическая характеристика татарской лексики

практическое занятие (4 часа(ов)):

Татар теле лексикасына генетик характеристика. Генетическая характеристика татарской Программа дисциплины "Современный татарский язык: Лексикология, фразеология"; 44.03.01 Педагогическое образование; заведующий кафедрой, д.н. (доцент) Галиуллина Г.Р. Регистрационный номер Страница 6 из 16. лексики: генетик фонд һәм контактлар юлы белән барлыкка килгән лексикага билгеләмә. Саф төрки чыгышлы сүзләр тәшенчәсенә аңлатма, аның гомумтерки лексикага мәнәсәбәте. Төрки телләрнең фонетик-морфологик, лексик-семантик үзенчәлекләре. Борынгы төрки сүзләрнең хәзерге татар телендә кулланылыш үзенчәлекләре. Борынгы төрки сүзлек, аның нигезендә хәзерге татар теле лексикасына қыскача күзәтү. Алынма лексика тәшенчәсенә билгеләмә. Татар теленә башка телләрдән сүзләр алынуның лингвистик һәм ижтимагый-тарихи алшартлары. Төрки-татар телендә борынгы алымалар: кытай, санскрит, скиф, монгол, фин-угор чыгышлы сүзләр. Алынма лексиканының татар тел белемендә өйрәнелүе (Ә. Ахунҗанов, И. Әүхәдиев, М. Мәхмүтов, Ж. Зәйнүллин, Э. Федорова һ.б.). Алымаларны төркемләү, аларга гомуми характеристика

Тема 3. Системные связи слов, определяемые характером функционирования практическое занятие (2 часа(ов)):

Татар теле лексикасында чикле һәм ирекле кулланылыштагы сүзләр. Гомумкулланылыш сүзләре, аларның татар халкы арасында ирекле кулланылыши (аңлаешлы булы). Территориаль яисә ижтимагый яктан чикле сүзләр: диалекталь лексика, профессиональ лексика, жаргон һәм арго сүзләр. Чикле кулланылыштагы сүзләрнең функциональ-стилистик вазифалары. Диалекталь лексика төрләре: фонетик диалектизмнар, семантик диалектизмнар, морфологик диалектизмнар, алымна диалектизмнар, этнографик диалектизмнар. Профессиональ лексиканың барлыкка килүе һәм хәзерге қөндә үсеш-үзгәреше, аның баю юллары. Жаргон һәм арго сүзләрнең төрләре: кин катлам кешеләр телендә кулланыла торган; тар, ябык коллективларда башкаларга аңлашылмаслык итеп, конспирация максатыннан кулланыла торган сүзләр. Сленг тәшенчәсе.

Тема 4. Фразеология. Этимология и ономастика

практическое занятие (4 часа(ов)):

Фразеология фәне, аның өйрәнү объекты. Татар тел белемендә фразеология тармагының өйрәнелүе, фразеологик сүзлекләр. Ирекле һәм тотрыклы сүзтезмәләр, аларның төп үзенчәлекләре. Идиома һәм фразеологизм терминнары. Тотрыклы сүзтезмәгә билгеләмә. Компонентлар мәгънәсе суммасы белән фразеологик әйтелмә мәгънәсе арасындағы бәйләнеш. Фразеологизмнарың структурасы һәм составы. Фразеологизмнарың лексик-грамматик типлары: фигыль фразеологик әйтелмәләр, субстантив (исемле) фразеологик әйтелмәләр, адъектив фразеологик әйтелмәләр, адвербиаль фразеологик әйтелмәләр. Тотрыклы сүзтезмәләрнең күпмәгънәле булы. Фразеологизмнарың синонимлыгы.. Омоним һәм антоним фразеологизмнарың стилистик кулланылыши. Тема 6. Ономастика и этимология Ономастика фәне, аның өйрәнү объекты, бурычлары. Ономастиканың төп тармаклары: антропонимика, топонимика, зоонимика, космонимика, теонимика, эргонимика. Татар ономастикасы фәнен үсешенең төп этаплары. Казан ономастика мәктәбе, төп тармаклар буенча әшләүче галимнәр. Апеллятив һәм ономастик берәмлекләренең үзара бәйләнеше. Ялгызлык исемнәре бирелүнең төп мотивлары. Этимология фәне, аның өйрәнү объекты турында тәшенчә. Этимологик анализ объектлары. Халык этимологиясе, аның нигезен тәшкил иткән төп үзенчәлекләр. Деэтимологизация күренеше. Төрки телләренең һәм татар теленең этимологик сүзлеге (Вамбери, М. Расянен, Дж. Клоссон, Севортьян, Р. Эхмәтъянов һ.б.).

Тема 5. Лексикография

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Лексикография фәне, аның өйрәнү объекты, бурычлары. Гамәли һәм теоретик лексикография, аларның функцияләре. Татар лексикографиясeneң формалашуы һәм үсеше. Сүзлекләрнең типлары: энциклопедик һәм филологик сүзлекләр, аларның тәзелү принциплары. Энциклопедик сүзлекләрнең 2 төре: 1) универсаль (җәмгыять тормышы һәм фәннең төрле тармакларыннан системага салынган мәгълүматлар) һәм 2) махсус (фәннең аерым тармагы турында системага салынган мәгълүматлар).

4.3 Структура и содержание самостоятельной работы дисциплины (модуля)

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
1.	Тема 1. Введение. Семасиология	1		подготовка к контрольной работе	20	контрольная работа
2.	Тема 2. Генетическая характеристика татарской лексики	1		подготовка к устному опросу	20	устный опрос
3.	Тема 3. Системные связи слов, определяемые характером функционирования	1		подготовка к коллоквиуму	20	коллоквиум
4.	Тема 4. Фразеология. Этимология и ономастика	1		подготовка к научному докладу	15	научный доклад
5.	Тема 5. Лексикография	1		подготовка к презентации	8	презентация
	Итого				83	

5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения

Вузовское освоение курса 'Лексикология современного татарского языка' предполагает использование как традиционных, так и инновационных образовательных технологий и требует

рационального их сочетания.

Традиционные образовательные технологии подразумевают использование в учебном процессе таких методов работ, как лекция, практическое занятие, семинар, самостоятельная работа студентов, рефераты и др.

Во время занятий могут быть использованы и современные информационные технологии, в частности, мультимедийные программы, интернеттестирование, фото-, аудио- и видеоматериалы.

6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов

Тема 1. Введение. Семасиология

контрольная работа , примерные вопросы:

примерные вопросы: 1. Телнең сүзлек составы ... (лексика) дип атала. 2. Телнең сүзлек составын өйрәнә торган фән ... (лексикология) дип атала. 3. Телнең сүзлек составын тарихи яссылыкта өйрәнә торган лексикология тәре ... (тарихи лексикология) дип атала. 4.

Лексикологиянен әйбер, күренешләргә атама бирү закончалыкларын өйрәнә торган тармагы ... (ономасиология) дип атала

Тема 2. Генетическая характеристика татарской лексики

устный опрос , примерные вопросы:

Татар теленә алымаларны кабул итүнең лингвистик һәм экстралингвистик шартларын атагыз. 2. Гарәп һәм фарсы телләреннән көргөн сүзләр фонетик, морфологик, лексик-семантик яктан ничек үзләштерелгәннәр? 3. Гарәп теленнән көргөн лексикага хас үзенчәлекләрне санагыз. 4. Фарсы теле лексикасына хас нинди үзенчәлекләр бар? 5. XX гасыр ахырында телдә барган үзгәрешләрдә гарәп һәм фарсы алымаларының ролен сез ничек аңлысыз?

Тема 3. Системные связи слов, определяемые характером функционирования

коллоквиум , примерные вопросы:

1. Хәзерге татар әдәби теленең нинди төрләрен беләсез? 2. Гомумхалык сүзләре һәм әдәби тел лексикасы нәрсә ул ? 3. Диалекталь сүзләр дип нинди сүзләрне атыйбыз? Аларның нинди төрләрен беләсез? 4. Жаргон, арго сүзләр һәм диалекталь лексика арасында нинди уртак һәм аермалы яклар бар? 5. Профессиональ лексикага хас үзенчәлекләрне санагыз. 6. Татар телендә терминнар нинди юллар белән ясалалар? Терминнарың гомумкулланылыш сүзләреннән аермаларын әйтегез

Тема 4. Фразеология. Этимология и ономастика

научный доклад , примерные вопросы:

1. Ономастика фәненең өйрәнү объекты нәрсә? 2. Ономастиканың төп тармакларын атагыз, аларның өйрәнү объектын билгеләгез. 3. Топонимика тармагы үз эчендә нинди бүлекләргә бүленә? 4. Бүгенге татар ономастикасы өлкәсендә эшләүче нинди галимнәрне беләсез? 5. Ялгызылык исемнәре нинди принципларга нигезләнеп кушыла?

Тема 5. Лексикография

презентация, примерные вопросы:

Тема презентации: ?Татар теленең аңлатмалы сүзлекләре?.

Итоговая форма контроля

экзамен

Примерные вопросы к экзамену:

Вопросы к экзамену

1. Татар телендә актив һәм пассив лексика. Тарихи сүзләр (историзмнар) һәм архаизмнар, аларның типлары.

2. Публицистика һәм фәнни-популяр әдәбият стильтаре өчен характерлы лексика.

3. Гади сәйләм лексикасы. Гади сәйләм сүзләренең төрләре.

4. Татар лексикографиясенең төрле типтагы сүзлекләре. Аларның төzelү принциплары.

5. Диалекталь лексиканы әдәби телдә куллану мәсьәләсе.

6. Татар телендә антонимик парлы сүзләр һәм аларның стилистик кулланылыши.

Программа дисциплины "Современный татарский язык: Лексикология, фразеология"; 44.03.05

Педагогическое образование (с

двумя профилями подготовки); заведующий кафедрой, д.н. (доцент) Галиуллина Г.Р.

Регистрационный номер

Страница 12 из 18.

7. Татар телендә синонимнар һәм аларны өйрәнүнең торышы.

8. Диалекталь лексиканың матур әдәбият өсәрләрендә стилистик мак-сатлардан чыгып кулланылыши.

9. Фразеологик берәмлекләрне семантик-грамматик яктан төркемләү: фразеологик ныгытмалар, бөтөннәр, тезмәләр.

10. Татар фразеологиясе, аның өйрәнү предметы буларак фразеологик әйтәмәләр, аларның төп билгеләре.

11. Татар телендә эмоциональлекне һәм экспрессивлыкны белдерү чарапары.

Эмоциональ-экспрессив сүзләренең стилистик кулланылыши.

12. Профессиональ лексика, аның үзенчәлекләре.

13. Татар телендә терминологик лексика. Аның XX гасырда үсеше
14. Татар әдәби телендә рус теленнән калькалаштырылган сүзләр. Дларның алымалардан аермасы.
15. Татар теленең сүзлек хәзинәсен баeturda рус теленең роле. БДБ халыклары телендә уртак лексиканың үсеше.
16. Татар телендә рус теле аша көргөн интернациональ лексика. Аны ге-нетик һәм тематик яссылыкта классификацияләү.
17. Татар телендәге парлы сүзләрнең лексик-семантик үзенчәлекләре
18. Татар телендә фарсы алымалары һәм аларның үзләштерелүе.
19. Татар телендә гарәп алымалары һәм аларның үзләштерелүе.
20. Хәзерге татар телендә гомум төрки лексика.
21. Татар телендә антонимнар һәм аларның төрләре.
22. Татар теленең сүзлек составында алымалар, аларны кабул итүнен социаль-тарихи һәм лингвистик шартлары.
23. Татар телендә синонимнар һәм аларның төрләре.
24. Татар телендә омонимнар һәм аларның төрләре.
25. Татар телендә табу һәм эвфемизмнар.
26. Сүзнең күпмәгънәлеге һәм сүзнең күчерелмә мәгънәләре. Аларның төрләре.
27. Лексик берәмлек буларак сүз һәм аның төп билгеләре. Сүзгә билгеләмә бирү мәсьәләсе.
28. Лексикологиянең тармаклары. Аларның өйрәнү обьектлары һәм бурычлары.
29. Соңғы елларда татар лексикологиясе, ономастикасы һәм лексикографиясе буенча басылып чыккан фәнни хәзмәтләр.
30. Тел белеменең бер тармагы буларак лексикология. Аның предметы һәм бурычлары.
31. Лексика һәм лексикология.
32. Татар теленең жирле гидрографик терминнары һәм топонимиясе.
33. Кулланылу дәрәҗәсе ягыннан татар теленең сүзлек составы (актив сүзләр, искергән сүзләр, яңа сүзләр- неологизмнар һ.б.).
34. Татар теленең төрле типтагы сүзлекләре һәм аларның төзелеш-үсеш тарихы

7.1. Основная литература:

Хәзерге татар теле лексикологиясе / Казан (Идель буе) федер. ун-ты ; [авт.-сост.] Г. Р. Галиуллина .? Казан : [Казанский университет], 2013 .? 123 б. : ил. ; 21 .? Библиогр. в конце разд., 100. библиотека - 31 экз., кафедральный фонд - 50 экз.

Татар грамматикасы = Татарская грамматика : өч томда / Татарстан Респ. ФА Г. Ибраһимов исм. Тел, әд. һәм сәнгать ин-ты ; [проект жит. М. З. Зәкиев ; ф. ред. Ф. М. Хисамова] .? Казан : [ТӘҺСИ], 2015 .? ; 21. библиотека КФУ - 37 экз.

7.2. Дополнительная литература:

Современный русский язык. Лексикология и фразеология: Учеб.задания для студентов филол. фак. / Казан. гос. ун-т, Филол. фак.; [Сост. Л.К. Байрамова].?Казань: [Казан.гос. ун-т], 2004. - 30 с.

Лексик берәмлекләрне лингвокультурологик аспекта тикшерү: [уку-уқыту методик кулланма] / [авт.-төз.] Г. Р. Галиуллина; Казан дәүләт ун-ты.?[Казан]: Казан дәүләт университеты, 2009.?19 б

Современный русский язык. Лексикология: теория, тренинг, контроль: Учебное пособие / Н.А. Кузьмина. - 2-е изд., исправ. - М.: Флинта: Наука, 2010. - 226 с.

<http://znanium.com/bookread.php?book=320741>

Болотнова, Н. С. Современный русский язык: Лексикология. Фразеология. Лексикография [Электронный ресурс] : Контрольно-тренировочные задания: Учеб.пособие / Н. С. Болотнова, А. В. Болотнов. - М.: Флинта : Наука, 2009. - 224 с.4 с.

<http://znanium.com/bookread.php?book=405907>

7.3. Интернет-ресурсы:

библиоРоссика - bi

Казанский федеральный университет - kpfu.ru/main_page

таткнигфонд - tatkmigafond

электронная библиотечная система - Znanium.com

электронная библиотечная система Издательства - - e.lanbook.com

8. Материально-техническое обеспечение дисциплины(модуля)

Освоение дисциплины "Современный татарский язык: Лексикология, фразеология" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

Мультимедийная аудитория, вместимостью более 60 человек. Мультимедийная аудитория состоит из интегрированных инженерных систем с единой системой управления, оснащенная современными средствами воспроизведения и визуализации любой видео и аудио информации, получения и передачи электронных документов. Типовая комплектация мультимедийной аудитории состоит из: мультимедийного проектора, автоматизированного проекционного экрана, акустической системы, а также интерактивной трибуны преподавателя, включающей тач-скрин монитор с диагональю не менее 22 дюймов, персональный компьютер (с техническими характеристиками не ниже Intel Core i3-2100, DDR3 4096Mb, 500Gb), конференц-микрофон, беспроводной микрофон, блок управления оборудованием, интерфейсы подключения: USB, audio, HDMI. Интерактивная трибуна преподавателя является ключевым элементом управления, объединяющим все устройства в единую систему, и служит полноценным рабочим местом преподавателя. Преподаватель имеет возможность легко управлять всей системой, не отходя от трибуны, что позволяет проводить лекции, практические занятия, презентации, вебинары, конференции и другие виды аудиторной нагрузки обучающихся в удобной и доступной для них форме с применением современных интерактивных средств обучения, в том числе с использованием в процессе обучения всех корпоративных ресурсов. Мультимедийная аудитория также оснащена широкополосным доступом в сеть интернет. Компьютерное оборудование имеет соответствующее лицензионное программное обеспечение.

Компьютерный класс, представляющий собой рабочее место преподавателя и не менее 15 рабочих мест студентов, включающих компьютерный стол, стул, персональный компьютер, лицензионное программное обеспечение. Каждый компьютер имеет широкополосный доступ в сеть Интернет. Все компьютеры подключены к корпоративной компьютерной сети КФУ и находятся в едином домене.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе " БиблиоРоссика", доступ к которой предоставлен студентам. В ЭБС " БиблиоРоссика " представлены коллекции актуальной научной и учебной литературы по гуманитарным наукам, включающие в себя публикации ведущих российских издательств гуманитарной литературы, издания на английском языке ведущих американских и европейских издательств, а также редкие и малотиражные издания российских региональных вузов. ЭБС "БиблиоРоссика" обеспечивает широкий законный доступ к необходимым для образовательного процесса изданиям с использованием инновационных технологий и соответствует всем требованиям федеральных государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования (ФГОС ВПО) нового поколения.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "ZNANIUM.COM", доступ к которой предоставлен студентам. ЭБС "ZNANIUM.COM" содержит произведения крупнейших российских учёных, руководителей государственных органов, преподавателей ведущих вузов страны, высококвалифицированных специалистов в различных сферах бизнеса. Фонд библиотеки сформирован с учетом всех изменений образовательных стандартов и включает учебники, учебные пособия, УМК, монографии, авторефераты, диссертации, энциклопедии, словари и справочники, законодательно-нормативные документы, специальные периодические издания и издания, выпускаемые издательствами вузов. В настоящее время ЭБС ZNANIUM.COM соответствует всем требованиям федеральных государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования (ФГОС ВПО) нового поколения.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе Издательства "Лань", доступ к которой предоставлен студентам. ЭБС Издательства "Лань" включает в себя электронные версии книг издательства "Лань" и других ведущих издательств учебной литературы, а также электронные версии периодических изданий по естественным, техническим и гуманитарным наукам. ЭБС Издательства "Лань" обеспечивает доступ к научной, учебной литературе и научным периодическим изданиям по максимальному количеству профильных направлений с соблюдением всех авторских и смежных прав.

Мультимедийная аудитория, вместимостью более 60 человек. Мультимедийная аудитория состоит из интегрированных инженерных систем с единой системой управления, оснащенная современными средствами воспроизведения и визуализации любой видео и аудио информации, получения и передачи электронных документов. Типовая комплектация мультимедийной аудитории состоит из: мультимедийного проектора, автоматизированного проекционного экрана, акустической системы, а также интерактивной трибуны преподавателя,

включающей тач-скрин монитор с диагональю не менее 22 дюймов, персональный компьютер (с техническими характеристиками не ниже Intel Cre i3-2100, DDR3 4096Mb, 500Gb), конференц-микрофон, беспроводной микрофон, блок управления оборудованием, интерфейсы

подключения: USB, audi, HDMI. Интерактивная трибуна преподавателя является ключевым элементом управления, объединяющим все устройства в единую систему, и служит полноценным рабочим местом преподавателя. Преподаватель имеет возможность легко управлять всей системой, не отходя от трибуны, что позволяет проводить лекции, практические

занятия, презентации, вебинары, конференции и другие виды аудиторной нагрузки обучающихся в удобной и доступной для них форме с применением современных интерактивных средств обучения, в том числе с использованием в процессе обучения всех корпоративных ресурсов. Мультимедийная аудитория также оснащена широкополосным доступом в сеть интернет. Компьютерное оборудование имеет соответствующее лицензионное программное обеспечение.

Программа составлена в соответствии с требованиями ФГОС ВПО и учебным планом по направлению 44.03.01 "Педагогическое образование" и профилю подготовки Родной (татарский) язык и литература .

Автор(ы):

Галиуллина Г.Р. _____
"___" 201 ___ г.

Рецензент(ы):

Гайнуллина Г.Ф. _____
"___" 201 ___ г.